

τεκνία χουμαγιούν βασηλ όλιτζάκ πιλέσιν κι μεζκι-
ούρ κιογιούν Κωνσταντίν ούζερινδὲ μουκαφφὲρ κήρα
φλουρινί δαρεντέι μισάλ βαδζήπ ούλ έμισάλ κουλούμ
'Αλῆ βαρδουγή κεπί ὅζρ-ου-πε χανέ ιτμεγιουπ πι κου-
σούρ τεσλίμ ιδέσιν φιλτζούμλε πι βέτζχιν μιν έλ-
βουτζούχ τε' εγὴρ τεχαβούν κηλούπ μεζκίουρ κουλου-
μού έιλεμέγεσιν σοϊλέ πιλέσιν πενί ταχκήκ πιλούπ
άλάμέτι σερίφ ούζρε' ιτιμάτ' κηλούπ ινκιγιατ' ιτέσιν
ταχρίρεν φι έ βαίλι 'Ραμαδάν ούλ μουπαρέκ λισένε
σεμάνιν βέ χαμσίνε βέ σεμάνι μιγιάτ. »

« πουγιουρουλι

Σόφια ».

Μετάφρασις.

« Ἴσον ιερᾶς διαταγῆς τοῦ αὐδιόμου πορθητοῦ
σουλτάν Μωχαμμέτ Χάν. »

« Τοῦ χωρίου τῆς Πάτμου, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς Αὐγού-
στου τοῦ 857. Κωστένη (ἡ Φωστένη) Δουναν μανός!
Ὅταν φθάσῃ τὸ αὐτοκρατορικόν μου διάταγμα, νὰ
ἤξεύρῃς ὅτι τὰ διὰ τὸ εἰρημένον χωρίον ἐπὶ τοῦ Κων-
σταντίνου προσδιορισμένα τεσσαράκοντα φλωρία, τῶ
φέραντι τὸ παρὸν μου πρόσταγμα δούλω μου 'Αλῆ
ἀμέσως εἰς τὴν ἀφίξίν του (ἅμα φθάσῃ), χωρὶς νὰ
κάμῃς προφάσεις, σωστὰ νὰ παραδώσῃς, οὐδόλως ἀ-
ναβολὰς ποιῶν τὸν εἰρημένον δούλόν μου νὰ μὴ κά-
μῃς νὰ μείνῃ. Οὕτω νὰ ἤξεύρῃς, ἐμὲ ἀναγνωρίζων ἀ-
ληθῆ καὶ τῷ ἱερῷ μου σημείῳ δίδων πίστιν, νὰ ὑπο-
ταχθῇς. »

« Ἐγγράφη τὰς ἀρχὰς τοῦ Ῥαμαζάν τοῦ 858 ἔτους.
Ἐξεδόθη δὲ ἐν Σοφίᾳ. »

I. ΣΑΚΚΕΛΑΙΩΝ.

ΠΕΡΙ ΜΑΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Ἡ Μαριανούπολις κεῖται πρὸς τῇ Μαιώτιδι ἢ Ἀ-
ζοφικῇ θαλάσῃ, μεταξὺ σχεδὸν Βερδιάνσκαε καὶ
Ταχκνρόκ, ἐφ' ὑψηλοῦ γηπέδου ἐκτεταμένη ἀπέχουσα
τοῦ Ἀζοφικοῦ παραλίου κατὰ δύο ἑλλήν. στάδια,
εἰς πλάτος Β. 47' 5 καὶ 55' 13 μῆκος (Ν. φέρρο).
Βορειανατολικῶς αὐτῆς ὀλίγου δεῖν δύο σταδίων πε-
ριῖρρει ὁ ποταμὸς Κάλμιους, ἐν ᾧ ἐγγέεται ὁ πρὸς
ἀρκτον αὐτῆς Κάλκαε (τανὺν Κάλτσικο) παρὰ τὰς
εἰς τὰς τοῦ ὁποίου τὸ 1224 πρώτη φορὰ συναντή-
σαντες οἱ τῶς ἀπειροπόλεμοι Ῥῶσοι τοὺς θηριώδεις
Μογγόλους, συνῆψαν δεινὴν μάχην καὶ ὑπέστησαν
ἦτταν οἰκτρὰν καὶ ἀποθάρρυντικὴν. Ἡ πόλις αὕτη
ὥσπερ καὶ τὰ ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς 24 χωρὶς κατω-
κίσθησαν πρὸ 86 ἐτῶν ἀπὸ μετοίκων Γραικῶν ἐλ-
θόντων ἐκ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου (τανὺν Κρι-

μαίας) ὧδε πῶς. — Πασίγνωστον εἶναι ὅτι ἡ Κρι-
μαία διετέλει μακροετίᾳ ὑπὸ τοὺς Τατάρους, καὶ
ὅτι ἡ πολύτροπος ἐκείνη Αἰκατερίνα Β' ἡ μεγάλη
τῆς Ῥωσίας αὐτοκράτειρα κατεπολέμησεν αὐτοὺς
μετὰ συνεχεῖς ἐκ διαλειμμάτων ἀποπειρατικὰς μά-
χας. Ἐπὶ τῆς ὥραιας αὐτῆς χερσονήσου κατῴκουν
καὶ μέχρι τοῦδε οἰκοῦσιν οὐκ ὀλίγα τέκνα τῆς Ἑλλ.
φυλῆς ὑπὸ τὴν ἐθνικὴν ἐπωνυμίαν Γραικοί, ὧν οἱ
μὲν ἐλάλουν γραικιστί, οἱ δὲ τό γε πλεῖστον Τατα-
ριστί· οὐκ ἔχω δ' εἰπεῖν πότε οἱ Γραικοὶ οὗτοι τῶν
νεωτέρων χρόνων ἀπώκησαν ἐν Κριμαίᾳ, πόσαι πο-
σάκις, καὶ ποδαποῖ· ἄρα ἐπὶ τῆς θρονάρπαγος τῶν
Βαλδουίνων δυναστείας; ἐπὶ τῶν Γεννοθενετικῶν
ἀλληλομαχιῶν; ἢ ἐπὶ τῆς ἀλώσεως τῆς πηνελλη-
νίου Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας; ἢ ἔτι μεταγενεστέ-
ρος; ἢ ἐνεκα κατὰ τόπους μαρτυρικῶν δεινοπαθειῶν;
ἢ καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς αὐτάς; Παρὰ τοῖς μετοί-
κοις τούτοις οὐδὲν ἔγγραφον σώζεται, ἢ οἰκογενεια-
κὴ ἀλληλογραφία τις, ἢ ἄλλο σχετικόν, δεικνύον
τὴν καταγωγὴν των. Περιγηγητὴς μόνον κριτικὸς
πολύπειρος, ὥσπερ ὁμῆς, γηγνώσκων τὰ Ἑλλ. ἔθιμα,
τὰ ἑκασταχοῦ γλωσσικὰ λαλήματα κτλ. ἐὰν δια-
τρέψῃ παρὰ τοῖς εἰρημένοις Γραικοῖς ἐκείνους τε καὶ
τούτους ἐρευνῶν, ἐξελέγχων, βασανίζων τὰ πάντα
καὶ τὰ καθέκαστα, ἡδύνατο ἐξιχνιάσαι τὴν συγκε-
χυμένην ἐποχὴν ἢ τὰς ἐποχὰς τῶν ἀποικισμῶν καὶ
τῆς καταγωγῆς των εἰς Κριμαίαν γενομένων Γραι-
κῶν, καὶ τῶν ἐκείθεν ἐνταυθοῖ μετοικησάντων. Τῶν
οὖν Γραικῶν τούτων οἱ πλεῖστοι ἐπεθύμουν τὴν Ῥωσι-
κὴν κατὰκτησιν τῆς δευτέρας πατρίδος των Κριμαίας
καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν τέως Αἰκατερινικῶν πολέμων
(καθάπερ καὶ πάντες οἱ ὑπὸ τὸν Τουρκικὸν ζυγὸν
ἀδελφοὶ των, καθόσον μάλιστα ἡ πολυμήχανος ἐ-
κείνη Αὐτοκράτειρα ἐγίνωσκε νὰ ἠλεκτρίζῃ τοὺς δυ-
στήνους Γραικοὺς εἰκότως ἐν ὀνόματι τῆς ἐλευθε-
ρίας των)· ἀλλ' ἄοπλοι συζῶντες ἐν τῷ μέσῳ τῶν
τυράννων των δὲν ἡδύναντο νὰ λάβωσιν ἐνεργὴν μέ-
ρος ἵνα ταχύνωσι τὴν ἀπελευθέρωσιν των· ἐδέοντο
μόνον ἐν τῷ κρυπτῷ τοῦ ὠψίστου ὑπὲρ των ἐν Κρι-
μαίᾳ εἰσβαλλόντων ἐκάστοτε ὀπλων τῆς δημοθρήσκου
Ῥωσίας· διετέλουν μὲν τοι εἰς λίαν ἀκροσφαλὴ θέ-
σιν, καθότι εἶχον πλέον διδασθῆ παθόντες τὰ πάν-
δεινα μετὰ τε τὴν πρώτην τῶν Ῥώσων ἀπόπειραν
τὸ 1736 καὶ μετὰ τὴν δευτέραν τὸ 1764 καὶ τὴν
τρίτην τὸ 1774, καθ' ἃς οἱ μὲν Ῥῶσοι κατὰ τὴν συν-
θήειάν των πειρώμενοι μόνον ν' ἀδυνατίζωσι κατὰ
μικρὸν τοὺς πολεμίους των, ἢ ἀποτυγχάνοντες μετὰ
βραχυχρονίους μετρίας ἐπιθετικὰς μάχας, κατελίμ-
πανον τὴν Κριμαίαν, συγκαταλιμπάνοντες τοὺς ἀ-
νέκαθεν Ῥωσοποθεοῦντας ἐν αὐτῇ Γραικοὺς ὑπὸ τὴν
ἀδιάκριτον διάκρισιν τῶν τυράννων των Τατάρων·
οἱ δ' αἰμοδόροι Τάτχροι, ἀπαλλαττόμενοι τῶν ζε-

μικρῶν βωσικῶν εἰσβολῶν, ἀπῆλθον ἀμέσως παρὰ τῶν ταλαιπώρων Γραικῶν ὀφλεῖν δίκας ἀγνωμοσύνης, προδοσίας κτλ' ἐπιβάλλοντες αὐτοῖς φόρους ἀφορήτους, ἀγγαρίας, δημεύσεις οὐσιῶν, ἀτιμίας καὶ λοιπὰ δὴ ὅσα τοῖς ὑπηγόρευε τὸ θρησκευτικὸν καὶ πολιτικὸν τῶν εὐαγγέλιον συνήθως· ὥστε καὶ τετάρτῃ ἤδη φορᾷ τὸ 1777, τετάρτου παρασκευαζομένου ἐπιθετικοῦ τῶν Ῥώσων πολέμου κατὰ τῶν ἐν Κριμαίᾳ Τατάρων ὑπὸ τῆς Μεγάλης Αἰκατερίνης, εὗρισκοντο πάλιν μεταξὺ σφύρας καὶ ἄκμονος οἱ τλήμονες ἐκεῖνοι Γραικοί· καθότι εἰ μὲν ἐνίκων οἱ Ῥῶσοι, ἐκινδύνευον νὰ σφαχθῶσιν ὑπὸ τῶν ἡττηθέντων Τατάρων, εἰ δ' ἀπετύγχανον πάλιν ὡς πρότερον, ἐμελλόν παθεῖν ὅσα καὶ ἄλλοτε ἔπαθον· δὲν εἶχον λοιπὸν ἄλλο νὰ περιμένωσιν ἢ τὸν οὕτως ἢ ἄλλως ὀλεθρὸν τῶν· ἀλλ' ὅμως ὁ μέγας Θεὸς μετὰ πολυειδεῖς καὶ πολυτρόπους τηλικύτης δοκιμασίας τῶν ἐπιβλέψας νῦν ἐπ' αὐτοὺς, τοὺς ἐλυτρώσατο, καὶ ἰδοὺ πῶς.

Ἰγνάτιος τις Ἀρχιερεὺς εἶχεν ἀποσταλῆ εἰς Κριμαίαν ὡς τοιοῦτος ἐκ τῆς ἐν Βυζαντίῳ Μητροῦς ἐκκλησίας μας πρό τινας χρόνους, ὑπὸ τὸν τίτλον Μητροπολίτης Γοτθίας καὶ Παρᾶ· οὗτος ἦν ἀνὴρ τὰ μάλιστα πνευματώδης, διωρατικὸς, φιλογενής, πλήρης ἐνεργείας (καὶ τοι ἤδη κακολογούμενος ὑπὸ τινῶν Μαριανουπολιτῶν διὰ φιλήδονά τινα ἀνθρώπινα ἐλαττώματα), ἐπιβάλλον σεδασμὸν ἐκυτοῦ, ὁ μόνος τότε κατάλληλος ποιμὴν ἐν κινδυνεύοντι ποιμνίῳ· αὐτὸς δὴ οὗτος ἦ εἶχεν ἀποσταλῆ ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας κηδομένης περὶ τῶν ἐν Κριμαίᾳ χριστιανῶν ἐξ ἐπίτηδες ἵνα ἐνεργήσῃ διὰ τὴν ὁπωσδήποτε σωτηρίαν τῶν, ἢ κατὰ συγκυρίαν εὗρεθῇ διωρισμένος, ἢ ἐγένετο τοιοῦτος ἐπικρεμαμένου τοῦ γενικοῦ κινδύνου. Ὁ οὖν Ἰγνάτιος πληροφορούμενος τὸν παρασκευαζόμενον τῆς Ῥωσίας πόλεμον, καὶ προορῶν τὸν ἐπικείμενον ὡς εἴρηται κίνδυνον, ἤρξατο διαπραγματεύεσθαι μετὰ τῆς Ῥωσικῆς Αὐλῆς περὶ τῆς εἰς Ῥωσίαν μετοικήσεως τῶν τέως αἰωρουμένων ἐν Κριμαίᾳ χριστιανῶν, γράφων, διαλεγόμενος, συμβιβάζων, πείθων ἀρχοντας καὶ ἀρχομένους διὰ τὴν ἐκουσίαν ἐγκατάλειψιν τῆς Κριμαίας· ἀλλὰ μὴν ἵνα ταχυνθῇ ἐγκαίρως ἡ μετοικεσία αὐτοῦ ἔπεισε τοὺς Τατάρους, παρεγένετο εἰς Πετρούπολιν δις, συνδιελέξαμενος τῇ Αὐτοκρατερίᾳ ἐξαιτούμενος τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ὑπὲρ τῶν μετοικησόντων Γραικῶν, καὶ ἐπερρίψας δὴ τὸ ἔργον ὑπὸ ὄρους ἀγαθοῦς, ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐν τῷ Αὐτοκρατορικῷ σωζομένῳ Χρυσοβούλῳ ἢ μᾶλλον συμβολαίῳ συναμολογηθέντι ὑπὸ τῆς Μ. Αἰκατερίνης καὶ τοῦ ἐπιτροπεύοντος τοὺς μετοικοῦντας αὐτοῦ τούτου Ἰγνατίου. Τοῦ Χρυσοβούλου τούτου γεγραμμένου ἑλληνιστὶ καὶ Ῥωσιστὶ διαβιβάσω ὑμῖν προσεχῶς ἀντίγραφον αὐτολεξεί· ἵνα

τὸ καταχωρίσητε ἐν τῇ Πανελληνίῳ *Πανδώρα* σας. Ἀνεχώρησαν τοίνυν ἐκ τῆς Κριμαίας, δύο ἔτη πρὸ τῆς ὀλοσχεροῦς ὑπὸ τῶν Ῥώσων κατακτήσεώς της ἦτοι τὸ 1777 ἔτος, ἄνδρες 32 χιλιάδες ἄλλοις περὶ τὰς 70/χ ψυχὰς σύμπαντες Γραικοὶ ὀρθόδοξοι, καὶ ἐντὸς σχεδὸν διετοῦς καὶ ταλαιπώρου πεζοπορίας, ἐκχειμάζοντες καθ' ὁδὸν, ἀσθενοῦντες, ἀδυνατοῦντες, σχετλιάζοντες καὶ δῆτα πολλάκις αἰτιώμενοι τὸν αὐτοῖς συνοδοιποροῦντα γέροντα ποιμένα τῶν Ἰγνατίων, καθάπερ τὸν Κολόμβον οἱ ναῦταί του, ἀφίκοντο εἰς τὰς ἀχανεῖς ταύτας πεδιάδας τῆς Σκυθίας μὲν 18/χ ἀνδρῶν· καθότι τινὲς μὲν ἀκούοντες τὰς ἐν Κριμαίᾳ νίκας τῶν Ῥώσων καὶ μεταμεληθέντες, ἢ νοσταλγήσαντες, ἢ κεκμηκότες, ἐπανῆλθον αὐθις εἰς Κριμαίαν, τινὲς δὲ καθ' ὁδὸν ἀπεδίωσαν· ἀποκατεστάθησαν πάντες δὲ οἱ ἀφικόμενοι μέτοικοι οὗτοι ὀλοσχερῶς τὸ ἔαρ τοῦ 1780 ἔτους εἰς τὰς περιχώρους τῇ πόλει τούτῃ κερποφόρους γαίας, διαμοιρασθέντες κατὰ χωρία, ἐκλέξαντες ἑκαστος τὰς οἰκείας θέσεις διὰ τὴν κτίσιν τῶν νέων χωρίων τῶν, δόντες ἐνὶ ἑκάστῳ χωρίῳ τὸ αὐτὸ ἐκείνο ὄνομα, ὅπερ εἶχε καὶ ἐν Κριμαίᾳ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς των. Εἰσὶ δὲ τὰ χωρία 24 τὸν ἀριθμὸν τὰ ἑξῆς· Ἑσκή Κρίμ, Σαρτανᾶς, Τσουρμανλία, Τσαρδακλή, Ἀνατολή, Καρανί, Γιάλτζα, Ζελιόνα, Μάγγους, Γούρτσου, Στήλα, Λάσπη, Πεσσέβ, Οὐλακλή, Διμερτζή, Μπακτῆρ, Γενισαλᾶ μπουγιούκ, Γενισαλᾶ κιουτσούκ, Κερμεντζούκ, Δορταμπᾶ, Ἀνζερίχα, Μπογάσου, Καμάρα, Ἀργην· περιέχοντα ἤδη μετὰ 86 ἔτη μόνον 19 /χ. ἄνδρας. Ἐκ τῶν χωρίων τούτων τὰ μὲν 15 Σαρτανᾶς, Τσουρμανλία, Διμερτζή, Ἀνατολή, Γιάλτζα, Ζελιόνα, Στήλα, Λάσπη, Οὐλακλή Γενισαλάδες δύο, Δορταμπᾶ, Ἀνζερίχα, Ἀργην, Τσαρδακλή λαλοῦσι γραικιστὶ, ἐνιαχοῦ μὲν γλῶσσαν καταληπτὴν, ἀλλὰ τοῦ δὲ διεφθαρμένην καὶ ἐκ πρώτης ἀκοῆς ἀκατάληπτον, ἔχουσιν ὁμῶς φθόγον ἑλληνικὸν καὶ περιέχουσιν λέξεις, μόρια, καὶ φρασίδας τινὰ ἀρχαίας Αἰολοδωρικῆς. Οἱ πλείστοι οὗτοι Γραικοχωρικοὶ ἔδουσιν ἄσμάτια συγκεχυμένα ἢ ἐθνικῶν ἀνδραγαθημάτων καὶ παθημάτων, ἢ ἰδιῶν παλληκαρικῶν κατορθωμάτων. Τὰ δὲ λοιπὰ χωρία λαλοῦσι Ταταριστὶ, μὴ ὑπολειπόμενα ὁμῶς καὶ ταῦτα τῶν ὁμοίων τοῖς ἄλλοις Γραικικῶν ἐθίμων. Οἱ χωρικοὶ ὡς καὶ οἱ τῆς πόλεως κάτοικοι ἔχουσι τύπον ἑλληνικὸν καὶ κάλλος κατ' ἀμφοτέρα τὰ φύλα ἑλληνίζον. Ὅλοι αὐταὶ αἱ γαῖαι αἱ περὶ τὴν Μαριανούπολιν ἦσαν χέρσοι, ἄγρια καὶ ἀκατοίκητοι· ὁ δὲ τόπος ὅπου σήμερον κεῖται ἡ πόλις αὕτη ἐπίσης ἔρημος· ἐφαίνοντο μόνον ἑπτὰ οἰκίσκοι ἢ καλύβια, ὅπου κατῴκουν Κοζάκοι Ζαπορόζοι ἁλίσαι τοῦ Κάλμιους. Οἱ μὲν λοιπὸν ἐν Κριμαίᾳ χωρικοὶ ἔκτισαν κανταῦλα καὶ συνώκησαν τὰ αὐτὰ τοῖς ἐκεῖ ἰσάριθμοις

καὶ ταυτὸν ὄνομα χωρὶς· οἱ δὲ κάτοικοι τῆς ἐν Κριμαίᾳ Ταταρικῆς Πρωτεύουσας Μπακσέ Σεράι, συνώκησαν ἐν τῇ νέᾳ πρωτεύουσῃ τῆς ἀποικίας των ἐνταῦθα ἅπαντες σχεδὸν χειρωνακτὲς μετενεγκόντες τὰς χειρωναξίας των συμπάσας ἐκεῖθεν ἦσαν δὲ μηχανοποιοί, πιλοποιοί, σιδηρουργοί, χαλκουργοί, μηλουργοί, σανδαλοποιοί κτλ, λεληφότες μάλιστα οἱ πλείστοι καὶ τὴν ἐπίκλησιν ἐκ τῆς ἰδίας ἐκάστου χειρωναξίας, ὡς περ συνειθίζεται παρὰ ταῖς τουρκικαῖς κοινωνίαις· καὶ δὲ τὰς οἰκογενειακάς ταύτας ἐπικλήσεις φέρουσι μέχρι σήμερον οἱ ἀπόγονοι τῶν μετοίκων χειρωνακτῶν ἐκείνων μεταβαλόντες αὐτὰς ἢ ἐπὶ ῥωσικὴν κατὰληξιν οὐ, ἢ μεταγλωττίσαντες ἐκ τοῦ τουρκικοῦ εἰς τὸ ῥωσικόν. — Καθὼς ἀποβιβάζει ἱστορικὸν ζήτημα ἡ ἀνακάλυψις τῶν ἐκ Κριμαίας τούτων Γραικῶν, πόσοι, ποῶ ποῖ καὶ πότε οὕτως εἶπον, ἀπόκησαν ἐκεῖ, (καὶ θέλετε εὐεργετήσῃ τὴν τε ἱστορίαν τῆς ἐσκορπισμένης ἑλλ. φυλῆς, καὶ τοὺς ἐνταῦθα μετοίκους Γραικοὺς, ἐάν τὸ ἐξιχνιάσῃ) θὰ ἀποθῇ τοιοῦτο, καὶ ἡ ἐνομασία τῆς πόλεως ταύτης *Μαριανουπόλις*. Τὰ μὲν ῥωσικά λεξικά λέγουσιν ὅτι οἱ Γραικοὶ μέτοικοι ἔδωκαν τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκ τῆς εἰκόνης τῆς θαυματουργοῦ ἦν ἐκόμεσαν μεθ' ἐκυτῶν, Θεοτόκου Μαρίας· ἀλλὰ τὰ λεξικά ταῦτα ἐν πολλοῖς εἶναι ἄκριτα. Τινὲς δὲ ἐξ ἀκοῆς, ἐν οἷς καὶ ὁ γέρων πρωτοερεὺς Γρηγόριος Μαυρουδίσσης, λέγουσι ὅτι ἐκαλέσθη βουλήσει τῆς Αἰκατερίνης Β' εἰς τιμὴν μιᾶς ἀδελφῆς τῆς Μαριάννας ⁽¹⁾.

Π. Μ. Κ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΝ ΙΒΡΑΙΔΑ.

Τῇ 4 Ἰανουαρίου 1866, πολλοὶ νέοι Ἕλληνες παραστήσαμεν ἐν τῇ αἰθούσῃ Ράλλα, ἥτις καὶ διὰ χοροὺς καὶ διὰ θέατρον περὶχωρεῖται, ὑπὲρ τῶν ἀπόρων τῆς πόλεως ταύτης, τοὺς « δύο Λοχίας » δράμα ὠρχιζόμενον τοῦ Γάλλου d'Aubigny, τὸ ὁποῖον μετετρέψαμεν ἐπὶ τὸ εὐκολώτερον δι' ἡμᾶς. Ἀπὸ τῆς πρώτης ἡ πόλις ἦτο εἰς κίνησιν· ἐμελλε νὰ δοθῇ ἑλληνικὴ παράστασις ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τὰ ὀνόμα-

τα τῶν ἡθοποιῶν ἦσαν γνωστότατα, καὶ πολλοὶ συμπαθεῖς τρέφοντες πρὸς τοῦτον ἢ ἐκείνον ἤτοι μάζοντο νὰ χειροκροτήσωσιν αὐτοὺς· ἐπιτροπὴ ἐξαμελὴς ἐκ τῶν ἐγκρίτων τῆς πόλεως καὶ ἐξ ἐκάστου ἔθνους ὤφειλε νὰ ἐπιστατήσῃ εἰς τὰ τὴν εἰσπραξίν καὶ τὴν διανομὴν τῶν χρημάτων. Λοιπὸν, ὡς βλέπετε, τὸ πρᾶγμα ἦτο περίεργον πολὺ, ἀφοῦ μάλιστα λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἐνταῦθα ὑπάρχουσι πολλοὶ ξένοι (καὶ οἱ ἐγγύριοι νέοι δὲν εἶναι ἀσημάντου ἀριθμοῦ)· καὶ ὅτι ἑλληνόπαιδες ἐλάμβανον τὴν πρωτοβουλίαν τῆς διὰ τῆς ἰδίας των γλώσσης διερεθίσεως τῆς καλλιθεσίας. Ἀπὸ τῆς 3 μ. μ. ἡ αἰθουσα κατεπλημμύρει ἀνθρώπων ζητούντων εἰσιτήρια. Πρέπει δὲ νὰ σὰς ἀναφέρω, ὅτι τὸ τίμημα τῆς εἰσόδου εἶχεν ἀρεθῇ εἰς τὴν γενναιότητα ἐκάστου, οὐχὶ ὅμως κάτω τοῦ ἐνὸς εἰκοταρίου. Τὴν 8 ἐσπερινὴν ὥραν τὸ θέατρον παρίστα ὠραιότατον θέαμα. Κυρίαι ἑλληνίδες καὶ ξέναι καὶ ἐγγύριοι, εὐειδεῖς καὶ κομψῶς ἐνδεδυμέναι καὶ συμπαθητικαί, δεσποινίδες παρικκαλαῖς, ἑλληνικῆς χαρᾶς μειδίαμα ἔχουσαι ἐπὶ τῶν ῥοδίνων χειλέων των, περιέμενον νὰ ἴδωσιν ἡμᾶς ὅλους, οὓς ὅλοι ἐγνώριζον· καὶ φαντάσθητε ἂν αἱ ὠραῖαι καρδίαι των δὲν πύχοντο ὑμῶν ἐπιτυχίαν, ἂν ἐκ βαθύων καρδίας δὲν παρεκάλουν τὰς θυγατέρας τῆς Μνημοσύνης πάσας νὰ μὴ μᾶς ἀφήσωσι νὰ κἄμωμεν fiasco· ἑλληνικὴ φιλοτιμία κατεῖχε πάσας καὶ πάντας. Τέλος τὸ περὶπέτασμα ἠγέρθη, ἠνοιζάμεν τὰ στόματα, τὰ ὕμνατά μας, ἐκινήσαμεν τὰς χεῖράς μας, περιεπατήσαμεν, εἶπομεν, ἐφωνήσαμεν, ἐκλούσαμεν, συνεκινήθημεν, ἠκούσαμεν, ἐγονυκλινήσαμεν, παρεκαλέσαμεν, ὠργίσθημεν, εἰρωνεύθημεν, ἐτρέξαμεν, εὐρέθημεν ἀσθμαίνοντες, ἐπροσωποποιήθημεν, καὶ ἐθρόντησαν αἱ χειροκροτήσεις, καὶ δάκρυα ὕγραναν καὶ ὠραίους καὶ ἀσχήμους δφθαλμούς, καὶ καρδίαι σταθεραὶ καὶ ἀστατοὶ ἐσκήρτησαν, καὶ ἐκάλεσαν ἡμᾶς ἐκ νέου, καὶ ὁ κόσμος ὅλος πύχαιστίθη καὶ εἰς τοὺς πτωχοὺς διανεμόνται φλωρία 180 περίπου. Ἀναμφιβόλως ὑπῆρξεν ἐλλείψεις, ἀλλ' ὅλοι καὶ ὅλοι ὑπῆρξαν εὐμενέστατοι πρὸς τοὺς κατὰ πρῶτον ἀναθέντας εἰς τὴν σκηνήν. Μεθαύριον περὶσταίνομεν τὴν « *Babyloniad* » ὑπὲρ τοῦ ἐνταῦθα ἑλλ. ναοῦ καὶ προβλέπεται συρροὴ μεγίστη καὶ εἰσπραξίς ὑπὲρ τὰ 200 φλ. ἔχομεν ἀνατολίτην περίφημον. Κατόπιν θὰ περὶστήτωμεν τοὺς « *Αρματολούς καὶ Κλέπτας* » δράμα δίπρακτον, καὶ μίαν ἀστείοντάτην κωμωδίαν « *ἡ ἐν τῷ σκότεινι συνέρτευξις* »· μετὰ ὁπότε δὲ ἡμέρας « τοὺς τρεῖς Ἰάμους εἰς μίαν ἡμέραν ἢ αἱ γυναῖκες δὲν περιορίζονται. » Βλέπετε ὅτι εἴμεθα φοβεροὶ καὶ τρομεροὶ, καὶ μακρόθεν εὐχόμεθα ἡμῶν ἐπιτυχίαις καὶ θοριάμβους.

Κ. Ι. Π.

(1) Τὰς ἀνωτέρω εἰδήσεις ἐπέστειλε, κατ' αἴτησιν ἡμῶν, φίλος ὁμογενὴς, ἀρμαίαν σῶζων τὴν πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην, ὁ Κ. Π. Μ. Κ. διατρίβων ἐν Μαριανουπόλει. Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν Μεσημβρινὴν Ῥωσίαν ἑλλήνων ἀνάγνωθε τὴν ἐν τῷ Δ' Τόμῳ τῆς Πανδώρας ἀξιόλογον ἱστορικὴν πραγματείαν, ἣν Ῥώσος λόγιος παρεπιδημῶν τὸ 1853 ἔτος ἐν Ἀθήναις ἔγραψεν ἑλληνιστί, ΣΠΜ. ΠΑΝΔ.